T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÖRSEL KÜLTÜR ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EDİRNE LALAPAŞA İLÇESİ VE ÇEVRESİNDEKİ MEGALİTİK ANITLAR

AYLİN APAYDIN

DANIŞMAN
PROF. DR. ENGİN BEKSAÇ

EDİRNE 2022

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÖRSEL KÜLTÜR ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EDİRNE LALAPAŞA İLÇESİ VE ÇEVRESİNDEKİ MEGALİTİK ANITLAR

AYLİN APAYDIN

DANIŞMAN
PROF. DR. ENGİN BEKSAÇ

EDİRNE 2022

ÖZET

Lalapaşa, Edirne iline 22 km uzaklıkta bulunan bir yerleşim yeridir. Bu yerleşim tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerin izlerini taşımaktadır. Bu izlerden biri de megalitik anıtlar olarak karşımıza çıkan dolmenlerdir. Dolmenler basitçe kapaklı taş mezarlar olarak tanımlanır. Bir veya iki odalı, üstü örtülü ve önünde dromos bulunan bir yapıdır. Bu yapının en önemli özelliği odaların girişindeki delikli taştır. Lalapaşa'ya bağlı 28 köyde yapılan yüzey araştırmalarında çok sayıda dolmen bulunmuştur. Bunlar genel olarak yıkılmış olsa da izleri günümüze kadar gelebilmiştir. Sonuç olarak, dolmenler genellikle güneye bakmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Lalapaşa, Lalapaşa'nın köyleri, dolmen, megalitik anıt.

ABSTRACT

Lalapaşa is a settlement located 22 km from Edirne province. This settlement has hosted many civilizations throughout history and bears the traces of these civilizations. One of these traces is the dolmens, which appear as megalithic monuments. Dolmens are simply described as capped stone tombs. It is a building with one or two rooms, covered and with a dromos in front of it. The most important feature of this building is the perforated stone at the entrance to the rooms. During the surveys of 28 villages of Lalapaşa, many dolmens were found. Although these were destroyed in general, their traces have still survived to the present day. As a result, the dolmens generally face south.

Keywords: Lalapaşa, villages of Lalapaşa, dolmen, megalithic monument.

ÖNSÖZ

2019 yılında başladığım yüksek lisan bölümüme ders dönemimin 2. Yarısına COVID – 19 pandemi süreci nedeniyle uzaktan eğitim ile devam etmek zorunda kaldım. Bu süreç sonrasında tez yazım aşamamda bu süreç devam etti ve birçok köye gitmem zorlaştı bu süreç içerisinde bir çok aksaklıklar nedeniyle tez sürecimi uzatmak zorunda kaldım. Nihayetinde 2022 döneminde son bulan tezim için çok sayıda eşimin dostumun yardımlarını gördüm. Bu süreçte en büyük destekçilerim danışman hocam Prof. Dr. Engin BEKSAÇ ve babam İrfan APAYDIN oldular. En içten dileklerimle teşekkür ediyorum. İyi ki varsınız.

İÇİNDEKİLER

ÖZET **1**
ABSTRACT **2**
ÖNSÖZ **3**
İÇİNDEKİLER **4**
1. GİRİŞ **9**
2. LALAPAŞA İLÇESİ COĞRAFYASI VE TARİHİ **9**
2.1. LALAPAŞA ÇOĞRAFYASI 9
2.2. LALAPAŞA İLÇESİ TARİHİ 11
3.LALAPAŞA İLÇESİ **13**
3.1. YAĞMURBABA DOLMENİ 13
3.2. ARPALIK DOLMENİ 14
3.3.İĞREK KAYALILI – LALAPAŞA 2 DOLMENİ 19
3.4. KAZANKAYA DOLMENİ 19
3.5.KIZKALESİ – TAHİR AĞA – KARA VELİ'NİN DEĞİRMEN YOLU – BUZAĞI KAYALIĞI DOLMENİ 19
3.6. MANDA GOLENİ DOLMENİ 19
4. BÜYÜNLÜ KÖYÜ **20**
4.1. KAPAKLI MEVKİİ – ARPALIK ÜSTÜ DOLMENLERİ 20
4.2. DİKİLİ TAŞ DOLMENİ 21
4.3. BAĞLIK MEVKİİ DOLMENİ 23
4.4. CADDE MEVKİİ DOLMENİ 23
4.5. SİVAT MEVKİİ DOLMENİ 23
5. ÇALLIDERE KÖYÜ **23**
5.1. CİNEVİZ KAYASI DOLMENİ 23
5.2. ERMENİ TARLA DOLMENİ 24
5.3.BEŞERLER MEVKİİ DOLMENLER VEYA KİSTLERİ 24
6.ÇATMA KÖYÜ **24**
7.ÇÖMLEK KÖYÜ **24**
8.ÇÖMLEKAKPINARKÖYÜ **25**
8.1. KOYUNÇEŞME MEVKİİ DOLMENİ 25
9. DEMİRKÖT KÖYÜ **26**
9.1. ÇAKMAKKAYA 26
10. DOĞANKÖY KÖYÜ **27**
10.1. KAPAKLIKAYA DOLMENİ 28
10.2. ÇAYPINAR YOLU DOLMENİ 30
10.3. EBEPINARI – DİKİLİTAŞ DOLMENİ 32
11.DOMBAY KÖYÜ **34**
12. HACIDANİŞMENT KÖYÜ **34**
12.1. MUHİTTİNBABA DOLMENİ 35

12.2. KÖYALTI 1 DOLMENİ 37
12.3. KÖYALTI 2 – 3 DOLMENLERİ 37
12.4. DÖLLÜK DERE DOLMENİ 37
13. HACILAR KÖYÜ 37
13.1. HACILAR 1 DOLMENİ 38
13.2. HACILAR 2 DOLMENİ 38
14. HAMZABEYLİ KÖYÜ 38
14.1. KÖYYERİ 1 DOLMENİ 38
14.2. KÖYYERİ 2 DOLMENİ 40
14.3. ÇAYIRLIK – SIRACEVİZLER 1 DOLMENİ 41
14.4. SIRACEVİZLER 2 DOLMENİ 42
14.5. MEKKARE YERİ DOLMENLERİ 42
15. HANLIYENİCE KÖYÜ 42
15.1. KABAKLI MEVKİİ DOLMENİ 43
16. HÜSEYİNPINAR KÖYÜ 43
16.1. HOPAL SIRTI MEVKİİ DOLMENİ 43
17. KALKANSÖĞÜT KÖYÜ 43
17.1. GÖKÇEÇEŞME - KAPAKLI KAYA DOLMENİ 44
18. KAVAKLI KÖYÜ 44
19. KÜÇÜNLÜ KÖYÜ 45
19.1. GEREN MEVKİİ DOLMENİ 45
20. ORTAKÇI KÖYÜ 45
21. ÖMEROBA KÖYÜ 46
21.1. KAMBER MEVKİİ – DEMİR KAPI DOLMENİ 46
21.2. DÖRT AĞAÇLAR MEVKİİ – ÇİFTE DOLMEN 47
21.3. KAMBER MEVKİİ – KAMBER YA DA KAMBER ALTI DOLMENİ 48
22. SAKSAĞAN KÖYÜ 48
23.SARIDANİŞMENT KÖYÜ 48
23.1. AYVAZ KAYALAR 49
23.2. KARAÇALI DOLMENİ 50
24. SİNANKÖY KÖYÜ 51
25. SÜLEYMANDANİŞMENT KÖYÜ 51
25.1. CEVİZLİK DOLMENİ 51
25.2. YOĞURTLUK DOLMENİ – HAMDİYE YENGENİN KUYUSU 51
26. TAŞLIMÜSELLİM KÖYÜ 52
27. TUĞLALAIK KÖYÜ 53
27.1. KOKARCA DOLMENİ 53
27.2. KOCA MEZARLIK – ÖZBEK MEZARLIK MEVKİİ 56
28. UZUNBAYIR KÖYÜ 58

28.1. DERYA GÖNDER TARLASI – SÖĞÜTLÜK – KARAKOLALTI – KARABÖLÜK DOLMENİ 58
29. VAYSAL KÖYÜ 59
29.1. KARAGÖL DOLMENİ 59
29.2. KARAGÖL 1 DOLMENİ 59
29.3. KARAGÖL 2 DOLMENİ 60
29.4. MANDA KAYALAR 1 DOLMENİ 61
29.5. MANDA KAYALAR 2 DOLMENİ 61
29.6. KİRAZ KAYA DOLMENİ 62
29.7. KARAPINA – KAPAKLI KAYA DOLMENİ 62
30.YÜNLÜCE KÖYÜ 63
31. KARŞILAŞTIRMA 64
31.SONUÇ 65
KAYNAKÇA 66
İNTERNET KAYNAKÇASI 67

1. GİRİŞ

Görsel Kültürü; gördüğümüz, gözle görebileceğimizin ötesinde algılayabileceğimiz her şey olarak tanımlayabileceğimiz bir kavram niteliğinde olduğunu düşünürsek yanlış olmaz. Bununla birlikte, görsel kültür, genel anlamda teknolojinin hayatımıza girdiği zamandan itibaren hayatımıza girdiğini düşünürsek asıl yanlışa bu zaman kapılırız. Çünkü insan var olduğu süre içerisinde doğayı, çevreyi, hayvanları, bitkileri vb. her türlü oluşumu gözlemleyerek ve bunları altılama çabasına girerek kendisini geliştirmiştir.

Tarih olgusuna baktığımızda her alanda karşımıza çıkan görsel kültürün çalışma alanları çok geniş bir yer kapsamaktadır. Bu çalışmaları sınıflandırmak mümkün değildir. Resim, müzik, tiyatro, film vb. sanat oluşumlarının yanı sıra görsel kültür, matematik, geometri, fizik, kimya, biyoloji vb. sayısal alanlarla da bağdaştırılmalıdır. Bu konuya şu şekilde açıklama getirilmek gerekirse matematikte kullanılan sayısal veriler bir nesnenin sayısının sembolleştirilmiş halleri olarak kabul edilmekle birlikte geometri başlı başına bir görsel materyal olgusundan oluşmaktadır. Kare, dikdörtgen, yuvarlak, üçgen vb. çoğaltabileceğimiz birden fazla şekil bize görsel kültür imgelerini yansıtmaktadır.

Görsel kültür alanına girmeden önce dar bir görüş kapasitesine sahip olduğumu anlamış olmam ve ardından bu bölümle birlikte görsel kültür imgelerine çok ayrı bir açıdan bakmamı sağlamıştır.

Bu çalışmanın amacı Lalapaşa İlçesi ve çevresinde yer alan dolmenler hakkında daha fazla bilgi edinerek kültür varlığımızı korumak ve sonraki nesillere aktararak korunmasını devam ettirmeyi sağlayabilmektir.

‘’Lalapaşa ve 27 Köyü Dolmenlerinin Görsel Kültür Açısından Değerlendirmesi’’ başlıklı tezime başladıktan sonra doğanın ve tarihin bize çok fazla görsel açıdan güzellikler sağladığını gördüm. Bu gördüğüm güzellikleri sizinle de paylaşmaktan gurur duyarım.

2. LALAPAŞA İLÇESİ COĞRAFYASI VE TARİHİ

2.1. LALAPAŞA ÇOĞRAFYASI

Lalapaşa İlçesi D535 ve E80 Karayolu üzerinden gidildiğinde güneyinde Edirne İline 27 km, Hamzabeyli Türkiye- Bulgaristan sınır kapısına 22 km uzaklığındadır. Lalapaşa’nın yüzölçümü 462.810, rakımı ise 72 metredir. İlçenin çevresinde Hamzabeyli, Demirköy,

Sinanköy, Saksağan, Çallıdere gibi toplamda 27 köy bulunmaktadır. (IRMAK, Ebru. (Tarım Kooperatiflerinde Yayım Yaklaşımları: Edirne İli Lalapaşa İlçesi Örneği (Doktora Tezi). 2019)

Düşük nüfus yoğunluğuna sahip olmasına rağmen geniş tarım arazileri bulunmaktadır ve aynı zamanda sınır kesimleri engebeli bir alana sahiptir. En büyük akarsu, küçük bir bölümü kendi sınırları içinde olan Tunca Çayı'dır. Bu çayla ilişkisi olan Lalapaşa, Sinanpaşa ve Hasanağa dereleri bulunmaktadır. Lalapaşa İlçesi'nin ovası Tunca Çayı vadi tabanındaki küçük düzlüktür. (EKİNCİ ŞANS, Bala. (Kuzeybatı Trakya'da (Lalapaşa-Pınarhisar) İslambeyli Formasyonu'nun ve Bentonit Oluşumlarının Jeolojisi, Mineralojisi, Jeokimyası ve Teknolojik Özellikleri (Doktora Tezi). 2018)

Lalapaşa İlçesinin geniş bir kısmı Akdeniz ikliminin Trakya Karasal iklimine geçiş tipi alanındadır. Bu iklim tipi sert bir kara iklimi olarak bilinmektedir. (Edirne İli Lalapaşa İlçesi Süloğlu Res- Rüzgâr Enerji Santrali Projesi İmar Planı Açıklama Raporu, 2013, sayfa 6 (http://www.edirneozelidare.gov.tr/) Geçim kaynaklarından biri olan ayçiçeği, buğday gibi üretiminin yanına ek olarak ilçenin yakın konumunda bulunan Edirne Organize Sanayi Bölgesi bu bölgenin istihdamının artmasına yardımcı olmuştur.

2010 SGK ve 2011/2012 TUİK verilerinden alınan bilgiye göre 0-14 yaş arası genç nüfus 991, 15-64 yaş arası aktif nüfus 5.028 ve 65+ yaş yaşlı nüfus sayısı ise 1.260'tır. (GÜNDÜZ Necmi, KARAMAN Mehmet, ÖZER Yetkin, GÜNEY Ertuğ (Yayına Hazırlayanlar) . Şehzadelerin Kenti: Lalapaşa. Trakya Kalkınma Ajansı. Nisan 2013) Lalapaşa ilçesi 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre ise köylerde yaşayan toplam nüfusun 5754 olduğu belirtilmiştir. Bu nüfusun %50,8'i erkek, %49,2'si kadındır. (Edirne İli Lalapaşa İlçesi Süloğlu Res- Rüzgâr Enerji Santrali Projesi İmar Planı Açıklama Raporu, 2013, sayfa 6 (http://www.edirneozelidare.gov.tr/)

Lalapaşa İlçesi 4. Derece Deprem Bölgesi içinde yer almaktadır. (Edirne İli, Lalapaşa İlçesi, Hamzabeyli Köyü E17A04C4A, E17A04D3B Pafta Sınırlarında Lalapaşa Serisi 66 ve 67 Nolu Bölmeleri İçerisinde Kalan Alanın İmar Planına Esas Revizyon Jeolojik – Jeoteknik Etüt Raporu, Yener Yeraltı Mühendislik Araştırma)

2.2. LALAPAŞA İLÇESİ TARİHİ

Tarihi, Tunç ve Demir çağına giden ilçenin ismi ise Osmanlı döneminde yaşamış bir komutan olan Lala Şahin Paşa'dan gelmektedir. Edirne'nin 600. Fetih Yıldönümü Armağan Kitabı'nda Halil İnalcık, I. Murad'ın tahta çıktıktan sonra yaptığı seferlerden ve Lala Şahin Paşa'yı Edirne'ye sefere gönderdiğinden bahsetmiştir. (İNANCIK, Halil, "Edirne'nin Fethi (1361)", Edirne: Edirne'nin 600. Fetih Yıldönümü Armağan Kitabı, Ankara 1965, s. 144-150)

Halk arasında Paşaköy olarak da bilinen Lalapaşa, 1954 yılına Edirne'ye bağlı bir ilçe olarak idari hüviyetini kazanmıştır. (ÖZER Mustafa; Edirne- Lalapaşa'daki Osmanlı Dönemi Eserleri, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Haziran 2006, Cilt 8 Sayı 1, sayfa:55)

Doğu, Avrupa ve Balkanlar arasında önemli ticaret merkezi olarak işlev gören jeopolitik açıdan bu yüzden önemli olan bu yerleşim alanı Odrysian Krallığı, Makedon Krallığı, Roma – Bizans İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Edirne'nin İlk yerleşim yerlerini kuran ve Orta Asya'dan göç etikten sonra Traklar, Odrysian Krallığını kurarak Edirne'ye yerleştiler ve günümüze kadar uzanan birçok buluntuları miras bırakmışlardır. Bu bilgiler her ne kadar sınırlı olsa da biz bu bölgenin arkeolojik açıdan önemli bir yere sahip olduğunu bilmekteyiz.

İlçe sınırları içinde yer alan bölgede Erken Neolitik sürece kadar gittiği gözlemlenmiştir. M.Ö. 7000'e kadar çıkan bu süreç üzerine yapılan yüzey araştırmalarında bu sonuç elde edilmiştir. Erken Neolitik dönemini takip eden Kalkolitik ve Bronz Çağ ile ilgili olabilecek buluntular bu bölge içinde ve çevresinde yer aldığı yine yüzey araştırmalar sonucunda elde edilmiştir. (BEKSAÇ Engin, BEKSAÇ Nurengin, Şule. Uygarlıklar Kavşağında Yatan Toprak: Edirne'nin Trak Dönemi Kültür Hazineleri. Bana Trakları Anlat.)

Trak Dönemi yerleşim yeri olarak nitelendirdiğimiz Lalapaşa İlçe ve Köyleri'nde turistik açıdan değerlendirmesi mümkün olan çok sayıda arkeolojik miras olarak tanımladığımız megalit yapıları bulunmaktadır. Megalit, dünyanın birçok farklı coğrafyasında ve tarihin farklı dönemlerinde iri taş bloklardan yapılmış mezar yapılarıdır. (Konstantinos Maritsas, Hermeneutics of Megaliths)

Megalit, sözlükte *"Cilalı Taş ve Bronz Çağ'ı dönemlerinde, yontulmamış kaba taştan dikilmiş taş bloklar. Asya'da, Kuzey ve Batı Avrupa'da dikilmiş olan bu megalit mezarları taşlarına dolmen, kromlek (Chromleck) ve menhir denir."* şeklinde geçer. (Tturani Adnan. Sanat Tarihi Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi. 14. Basım: Kasım 2011. sayfa: 93)

Erken Neolitik dönemden itibaren Megalit, en belirgin ve kalıcı mimarilerinden birini oluşturdu. Toprak, moloz, kuru taş ve kereste yardımcı malzemeler olarak kullanılsa da ana bileşen her zaman çok büyük, yontulmamış taş bloklar olmuştur. (A Dictionary of Arceology. Edited: By Ian Shaw And Robert Jameson. 1999. Sayfa 389-390)

Bir kült yapısı olan bu buluntular zaman içinde dolmen ve menhir olarak iki ayrı türde tanımlanmışlardır. (AKMAN Murat: Lalapaşa Dolmeni Kazı ve Restorasyon Çalışmaları, 2010) Dolmenler küçük tek odacıktan oluşmaktadır. Bu tek odacıklı dolmenler Trakya Bölgesi'nin en yaygın olanıdır. Menhir ise dar uzun biçimli bir taş bloğun toprağa dikilmesi ile meydana gelmektedir.

Ruhi Esin'in Şevket Aziz Kansu'ya 1960 yılında Lalapaşa'da yer alan dolmenlerden bahsettiği bilinmektedir. (KANSU Şevket Aziz. Edirne'nin Lalapaşa- Büyünlü Dolmenleri Hakkında İlk Not. Belleten. Temmuz 1963. cilt 27. sayı 107. sy. 491-492) Şevket Aziz Kansu bu dolmenler için: *"Lalapaşa ilçesinin Büyünlü köyünün kuzeyinde köye 300 metre mesafede köylülerce "Kapaklı Kaya" ve "Peri kızı evi" adı verilen tipik dolmenleri gördük. İlk tespit ettiğimiz ve bir arada bulunan karaağaçlarla çevrili dört dolmenden başka bu grubun doğusunda bağlar içinde, üzerine bağ bekçisi kulubesi kurulmuş bir dolmen ve Lalapaşa'ya giden yol üzerinde Dikilitaş, batısında 300 metre uzaklıkta sürülmüş tarla içinde bir dolmen olmak üzere 6 dolmen tespit ettik."* demiştir. (KANSU Şevket Aziz. Edirne'nin Lalapaşa- Büyünlü Dolmenleri Hakkında İlk Not. Belleten. Temmuz 1963. cilt 27. sayı 107. sy. 491-492)

3. LALAPAŞA İLÇESİ

Geniş olarak 2. Bölümde yer verdiğim Lalapaşa coğrafyasına ve genel anlamdaki tarihine bu bölümde yer vermeyeceğim. Lalapaşa'nın tarihi dokusuna baktığımızda 7 tane dolmeni olduğunu gözlenmektedir.

3.1. YAĞMURBABA DOLMENİ

Yan yana tespit edilmiş 2 tane dolmendir. Dolmenlerin büyük bir alanı toprak altındadır.

Büyük olan, 2 odalı, dromosludur. Küçün olan ise tek odalı mı çift odalı mı bilinmemektedir. Delikli taşlar mevcuttur anca çok zor görülmektedir.

Dolmenlerin güneybatısında bir yükselti daha bulunmaktadır. Ancak bir araştırma yapılmadığı için ne olduğu bilinmemektedir.

RESİM 1 : TAMAMEN TAHRİBATA UĞRAMIŞ BİR DOLMEN

3.2. ARPALIK DOLMENİ

Arpalık dolmeni, 1994 yılında arazi sahibinin araziye inşaat yaptırma gerekçesi ile kaldırmak istediği tarihi oluşumu tespit edilmiş olup, Mehmet Özdoğan önderliğinde bir kazı çalışmaları başlatılmıştır. Bununla birlikte dolmenin restorasyonu yapılmış ve turistlere açılmıştır. (AKMAN, M. (2010). LALAPAŞA DOLMENİ KAZI VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI. DERGİPARK.SS.8- https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1356620)

Dolmen güney doğru bakmaktadır. 2 oda tipte ve dromosludur. Dromosu ve 2 odası ile birlikte toplam uzunluğu 750 cm, dış genişliği 255 cm ölçülerinde bir dolmendir. Dolmen, taş dolgulu bir tepe ile çevrilmiştir.

RESİM 2 : KAZISI YAPILMADAN ÖNCEKİ HALİ (AKMAN, M. (2010). LALAPAŞA DOLMENİ KAZI VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI. DERGİPARK.SS.8- https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1356620)

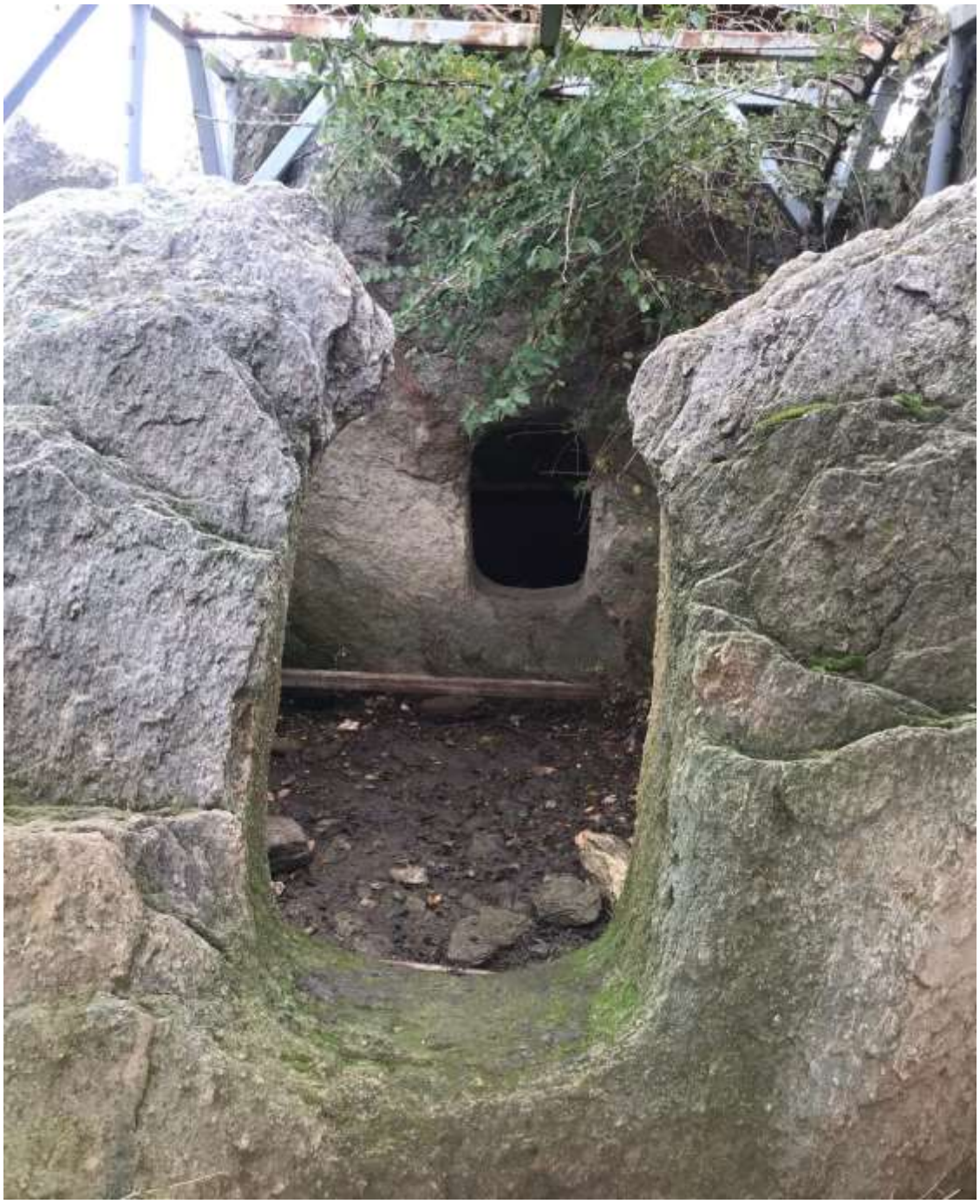
RESİM 3: KAZISI YAPILDIKTAN SONRASI HALİ- 2021

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

RESİM 4 : İÇ KISMI – TAŞ DOLGU BULUNMAKTATIR.

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

RESİM 5: ÖN ODA VE ARKA ODA DELİKLERİ

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

RESİM 6: ÖNDEN GENEL BİR RGÖRÜNÜŞÜ

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

3.3. İĞREK KAYALIĞI – LALAPAŞA 2 DOLMENİ

İğrek Kayalığı olarak adlandırılan kayalıkların arkasında tek odalı tipte dolmendir. Dolmenin yan taşları düşmüştür. Üst kapak yerindedir. Delikli taşı ve dromosu mevcuttur.

Dolmenin güneydoğu tarafında bir kist bulunmaktadır.

3.4. KAZANKAYA DOLMENİ

2 odalı tipte bir dolmendir. Ön odanın da arka odanın da delikli taşları içeriye düşmüştür. Üst kapağı yerindedir.

Dolmenin dromosu bulunmaktadır. Ancak dromosta da delikli taş vardır. Tek bir kayadan oyularak yapılmayan delikli taş iki ayrı parçadan yapılmıştır. İlginçtir. Bu şekilde dromosta da delikli taş olması her dolmende gözlenmemektedir.

Ağır bir şekilde tahribe uğramış dolmenin batı kısmında 1 tane kist mevcuttur.

3.5. KIZKALESİ – TAHİRAĞA - KARA VELİ'NİN DEĞİRMEN YOLU - BUZAĞI KAYALIĞI DOLMENİ

Lalapaşa deresi vadisinin hemen üzerinde yer alan 2 odalı tipte büyük bir dolmendir. Bütün taşları yerinde ve dromosludur. Delikleri yuvarlak olarak yapılmamıştır. Oval şekildedir.

Dolmenin çevresinde çok sayıda kist ve dikili taşlar mevcuttur.

3.6. MANDAGÖLENİ DOLMENİ

Lalapaşa merasının en uç tarafında kuzeyde yer alan bir dolmendir. Tek odalı ve dromoslu bir dolmendir. Üst kapak taşı mevcuttur ancak devrilmiştir.

Güneye bakan bir dolmendir Dolmenin önünde ve doğu tarafında 2 tane kist mevcuttur.

4. BÜYÜNLÜ KÖYÜ

Büyünlü köyü, Edirne il merkezine 36 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 6.3 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyünün toplam nüfusu 197 kişidir. Bunun nüfusun 108'i erkek, 89'u ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11204-edirne-lalapasa-buyunlu-koy-nufusu)

Köyde yaptığım araştırmalarda edindiğim bilgiler ışığında köyde 6 tane dolman ve 1 tanede kist kalıntıları varlığını sürdürmektedir.

4.1. KAPAKLI MEVKİİ DOLMENLERİ – ARPALIK ÜSTÜ DOLMENLERİ

Kapaklı mevki olarak bilinen alanda toplam 2 tane dolmen izine rastlanılmış olsada köy sakinlerinden edinilen bilgilere göre bu alanda 3 tane dolmenin varlığını öğrendik. 3. dolmen tamamıyla yok edilmiş ve kalıntılarına rastlanılamamıştır.

Nispeten daha sağlam olarak bizi karşılayan 2 dolmen bulunmaktadır. Bunların batı tarafta yer alan dolmeni küçük, doğu taraftaki ise daha büyük boyutlardadır.

Büyük Dolmenin, arka odası iyi bir dorumdadır. Yan duvarları ve üst kapak taşı sağlam olarak karşımıza çıkmaktadır. Ön oda ise dikdörtgen biçimde yapılmıştır. Yan duvarları sağlam olarak karşımıza çıksa da üst kapak taşı bulunamamaktadır. 2 odalı plana sahip olan dolmenin dromosu tamamıyla yok edilmiş, delikli taşı ise hala sağlam bir yapıdadır.

Dolmenin delikli taşı güneydoğuya bakmaktadır.

Küçük Dolmen, tek odalı olarak yapılmıştır. Odası sağlam olarak bizi karşılasa da dromosunun tek bir sağ taşı ayaktadır.

RESİM 7 : GENEL BİR GÖRÜNÜŞ – BİTKİ ÖRTÜSÜ ALTINDADIR.

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

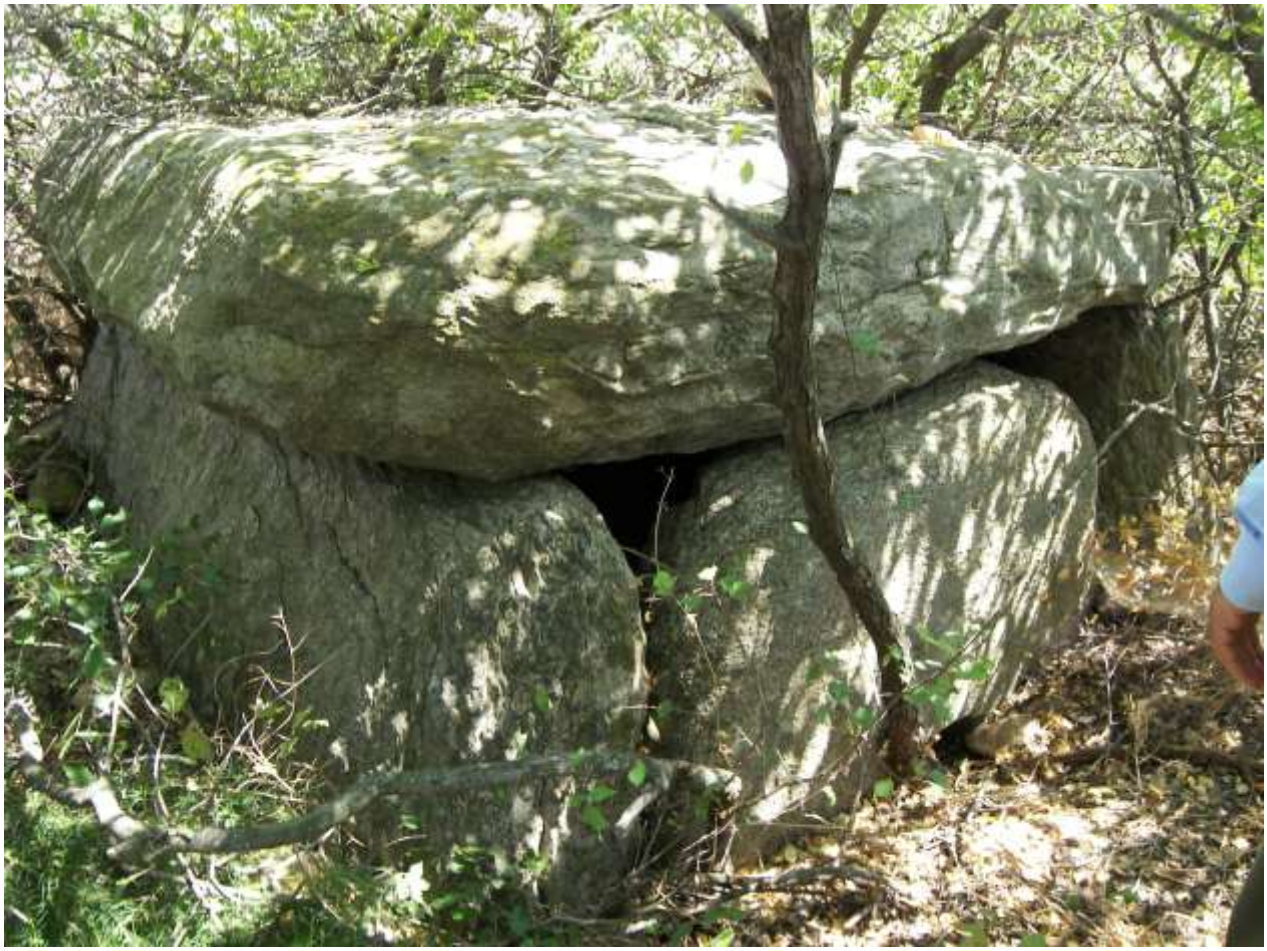
4.2. DİKİLİTAŞ DOLMENİ

Ağır bir çalı dokusu altında den geldiğimiz dolmen, ufak tek odalı bir tiptedir. Odası belirgin bir şekilde bulunsa da dromosu yok edilmiştir. Ön delikli taşının bulunmasından dolayı dolmen olduğu kesindir. Dolmen, güney yönüne bakmaktadır.

RESİM 8: DOLMENİN İÇERİSİNDE BULUNDUĞU ÇALI DOKUSU

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

RESİM 9 : ÇALI DOKUSU İÇERİSİNDE YER ALAN DOLMEN

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

4.3. BAĞLIK MEVKİİ DOLMENİ

Tek odalı ilgin bir dolmendir. 2 büyük taş levhadan yapılmış bir dolmendir. Ayrı bir dromosu bulunmamaktadır. Yan yana konulmuş ili taş bloğu ortadan bölen bir delikli taş ile ayrılmış olan oda ve dromos ilginç bir yapıdadır. Üst kapak taşı bulunamamıştır. Dolmen güneydoğuya bakmaktadır.

4.4. CADDE MEVKİİ DOLMENİ

Dolmenin varlığına rastlanılamamıştır. Köy halkı ile yaptığım sohbetler sırasında var olduğu söylenmiştir. Cadde mevkii geniş bir şekilde taranmış olmasına rağmen varlığına dair bir iz bulunamamıştır.

4.5. SİVAT MEVKİİ KİSTLERİ

Kist olarak kabul ettiğimiz taş oluşumlar göze çarpmaktadır. Dolmen olmadığını düşünmekteyiz. Alanda taş bloklardan odacıklar bulunmuş olsa da delikli taş izlerine rastlanılamamıştır.

5. ÇALLIDERE KÖYÜ

Çallıdere köyü, Edirne il merkezine 39 km, Lalapaşa ilçe merkezine 14 km uzaklıkta ufak bir köydür.

Köyün 2021 kayıtlarına göre toplam nüfusu 98 kişi olup, bu nüfusun 51 kişisi erkek, 47 kişisi ise kadın olarak karşımıza çıkmaktadır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11205-edirne-lalapasa-callidere-koy-nufusu)

Köye yaptığım gezilerde 3 tane dolmen - kist izine rastladım.

5.1. CİNEVİZ KAYASI DOLMENİ

Dolmen çok harar bir durumdadır, tahribe uğramıştır. Güneye bakmaktadır. Tek odalı mı yoksa çift odalı mı olduğu belli olmayan dağınık taşlar karşımıza çıkmaktadır. Taşlar dağılmış ve içerisinde ağaçlar çıkmıştır. Delikli taşı mevcuttur.

5.2. ERMENİ TARLA DOLMENİ

Köyde bulunan 2. Dolmen de çok harap durumdadır. Yüksek bir konuma yapılmış bir dolmendir. Güneybatıya doğru bakmaktadır. 2 odalıdır. Ancak dolmenin delikli taşı da dromosu da yoktur.

5.3. BEŞERLER MEVKİİ DOLMENLERİ VEYA KİSTLERİ

3 tane yan yana taş yığınlarından oluşmaktadır. Dolmen mi, kist mi belli değildir. Tamamen dağıtılmıştır.

6. ÇATMA KÖYÜ

Çatma köyü, Edirne il merkezine 29 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 16 km uzaklıkta yer alan bir ufak bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 49 kişi olan köyde, 27 kişisi erkek, 22 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11206-edirne-lalapasa-catma-koy-nufusu)

Köye yaptığım kısa ziyaretler ışığında, dolmen, kist vb. oluşumlara rastlanılamamış ve köylülerden varlığı hakkında hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır.

7. ÇÖMLEK KÖYÜ

Çömlek Köy, Edirne il merkezine 23 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 12 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 125 kişi olup, bunun 61 kişisi erkek, 64 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11207-edirne-lalapasa-comlek-koy-nufusu)

Köye yaptığım kısa ziyaretler ışığında, dolmen, kist vb. oluşumlara rastlanılamamış ve köylülerden varlığı hakkında hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır.

8. ÇÖMLEKAKPINAR KÖYÜ

Çömlekakpınar Köyü; Edirne il merkezine 25 km, Lalapaşa ilçe merkezine 10 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyün tarihi baktığımızda Neolitik Döneme kadar uzandığı gözlenmektedir. Trakların yaşadığı tahmin edilen bu bölgede dolmen, menhir ve tümülüs kalıntılarına rastlanılmaktadır. 2005 yılında Çömlekakpınar köyünde bulunan tümülüste yapılan kazılarda

mezar odası ve birçok tarihi eser bulunmuş ve Edirne müzesinde sergilenmesi sağlanmıştır. (T.C. Lalapaşa Kaymakamlığı web sitesi- http://www.lalapasa.gov.tr/lalapasa-dolmenleri)

Köyde, uzun süre Bulgarların yaşadığı bilinmektedir. Bulgarların yaptığı düşünülen yaklaşık 1850 yılına tarihlenen ve 2005 yılına kadar köy ilkokulu olarak kullanılmış olan tarihi Bulgar Kilisesi binası ve Edirne'den gelen İtalyan ustalar tarafından yapıldığı söylenen köy çeşmeleri köyün önemli eserlerini oluşturmaktadır. (Trakyanet- https://www.trakyanet.com/trakya/edirne/lalapasa/192-koyler/1608-koyleri.html?start=5)

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları, nüfus sayımına göre, Edirne ili Lalapaşa ilçesine bağlı Çömlkakpınar Köyünün Nüfusu Toplam 444 tür. Bu nüfusun 213'si Erkek, 231'si Kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11208-edirne-lalapasa-comlekakpinar-koy-nufusu)

8.1. KOYUNÇEŞME MEVKİİ DOLMENİ

Köy halkından edinilen bilgiye göre köyün dışında yer alan dolmen, tamamıyla yok edilmiştir. Kalıntıları dahil bulunamamıştır.

9. DEMİRKÖY KÖYÜ

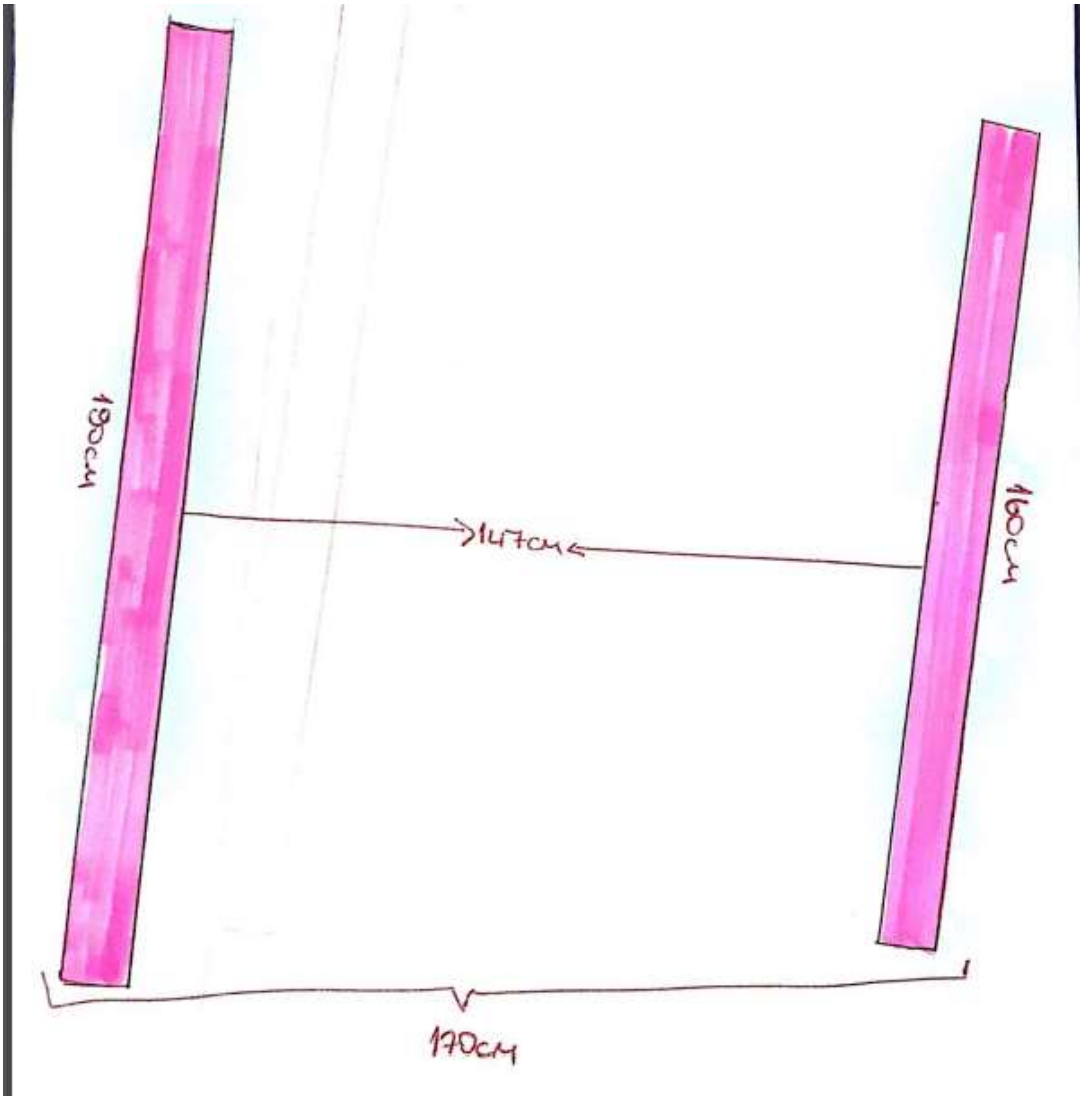
Demirköy Edirne il merkezine 33 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 12 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyün toplam nüfusu 246'tır. Bu nüfusun 139'si erkek, 107'si ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11209-edirne-lalapasa-demirkoy-koy-nufusu)

Köyde dolmen bulgusuna rastlanılamamış, 1 tane kist bulunmuştur.

9.1. ÇAKMAKKAYA

2 taş duvar olarak karşımıza çıkmaktadır. Başka hiçbir bulgusu yoktur. Delikli taş ve dromosu bulunmadığından kist olduğunu kabul etmekteyiz.

ÇİZİM 1: 2 YAN DUVARI MEVCUT – MUHTEMELEN KİST

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ALDIĞIM ÖLÇÜLERE DAYANARAK YAPILAN BİR ÇİZİM)

10. DOĞANKÖY KÖYÜ

Doğanköy, Edirne iline 40 km, Lalapaşa ilçesine ise 13 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyün nüfusu 100 kişidir. 2021 nüfus sayıl kayıtlarına göre, bunun 56 kişisi erkek, 44 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11210-edirne-lalapasa-dogankoy-koy-nufusu)

Köye yaptığım ziyaretlerde toplamda 3 tane dolmen izine rastladım. İyi korunmuş durumda karşıma çıkmışlardır.

10.1. KAPAKLIKAYA DOLMENİ

Kapaklı Kaya dolmeni tam bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Tek odalı ve dromosu bulunan dolmenin sadece arka duvarı yıkılmış ancak bu duvarda içerisinden alınmamıştır. Çok iyi korunmuş ve tarihin acımasızlığına uğramamıştır.

Dolmenin, dromosu ile birlikte yaklaşık boyu 472 cm ve eni 210 cm olarak ölçülmüştür. Ortalama 40 cm duvar kalınlıkları bulunan bir dolmendir. Delik taşının deliği ise 50 cm'dir.

Arka kısmı daha geniş olan dolmen öne doğru daralmaktadır. Delikli taşı iyi bir şekilde korunmuştur.

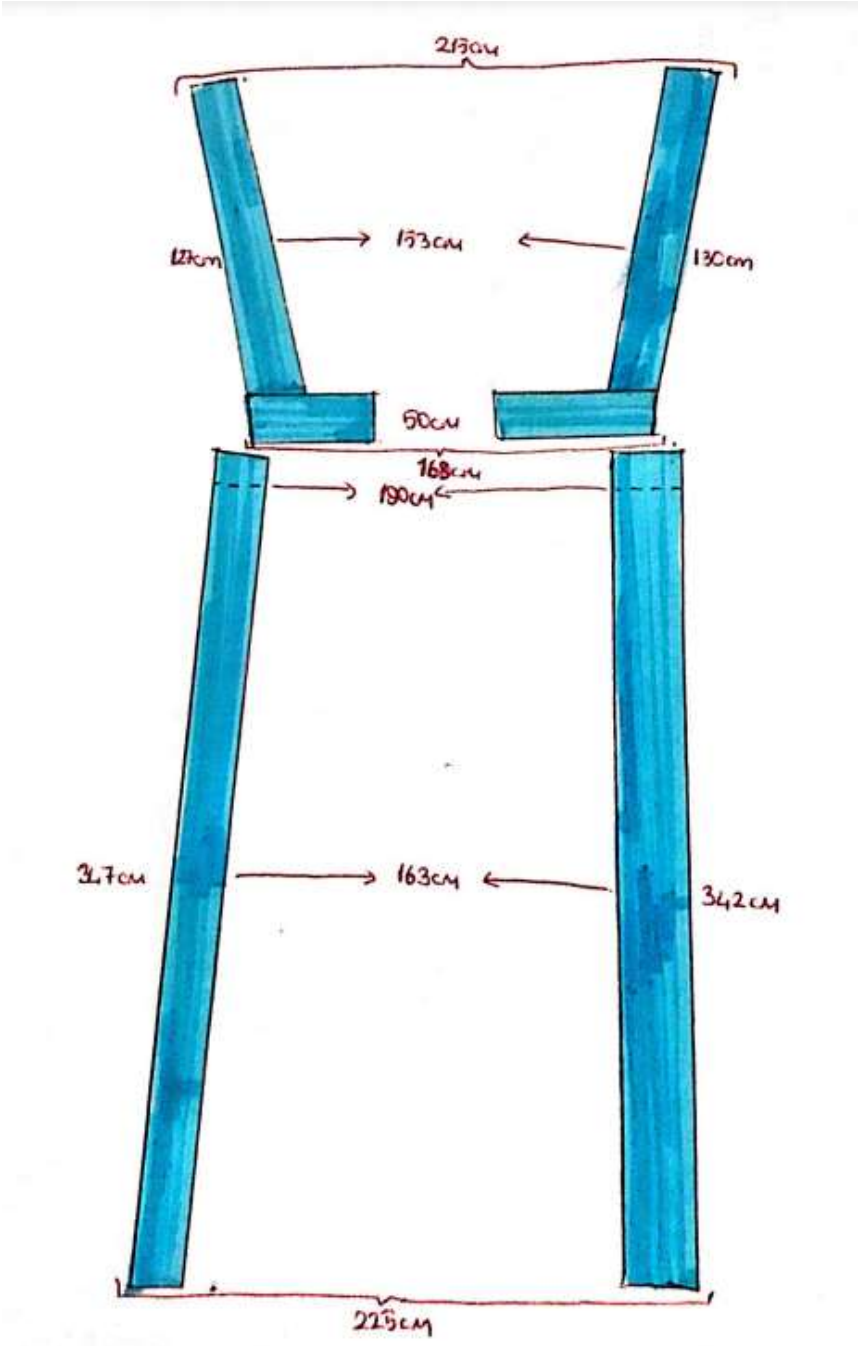
RESİM 10: ÖNDEN GENEL BİR GÖRÜNÜM

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

RESİM 11 : ARKA DUVARI İÇERİYE ÇÖKMÜŞTÜR

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

ÇİZİM 2: SADECE ARKA DUVARI BULUNMAMAKTADIR

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ALDIĞIM ÖLÇÜLERE DAYANARAK YAPILAN BİR ÇİZİM)

10.2. ÇAYPINAR YOLU DOLMENİ

Kapaklıkaya Dolmeni gibi iyi korunmuş bir dolmendir. Ancak onun kadar düzenli bir biçimde yapılmamıştır. Tek odalı dolmenin arka kapağı küçük olarak yapılmıştır tam olarak iki yan duvarlarını birbirine birleştirip kapamamaktadır. Geniş bir yapıda dromosu bulunmaktadır.

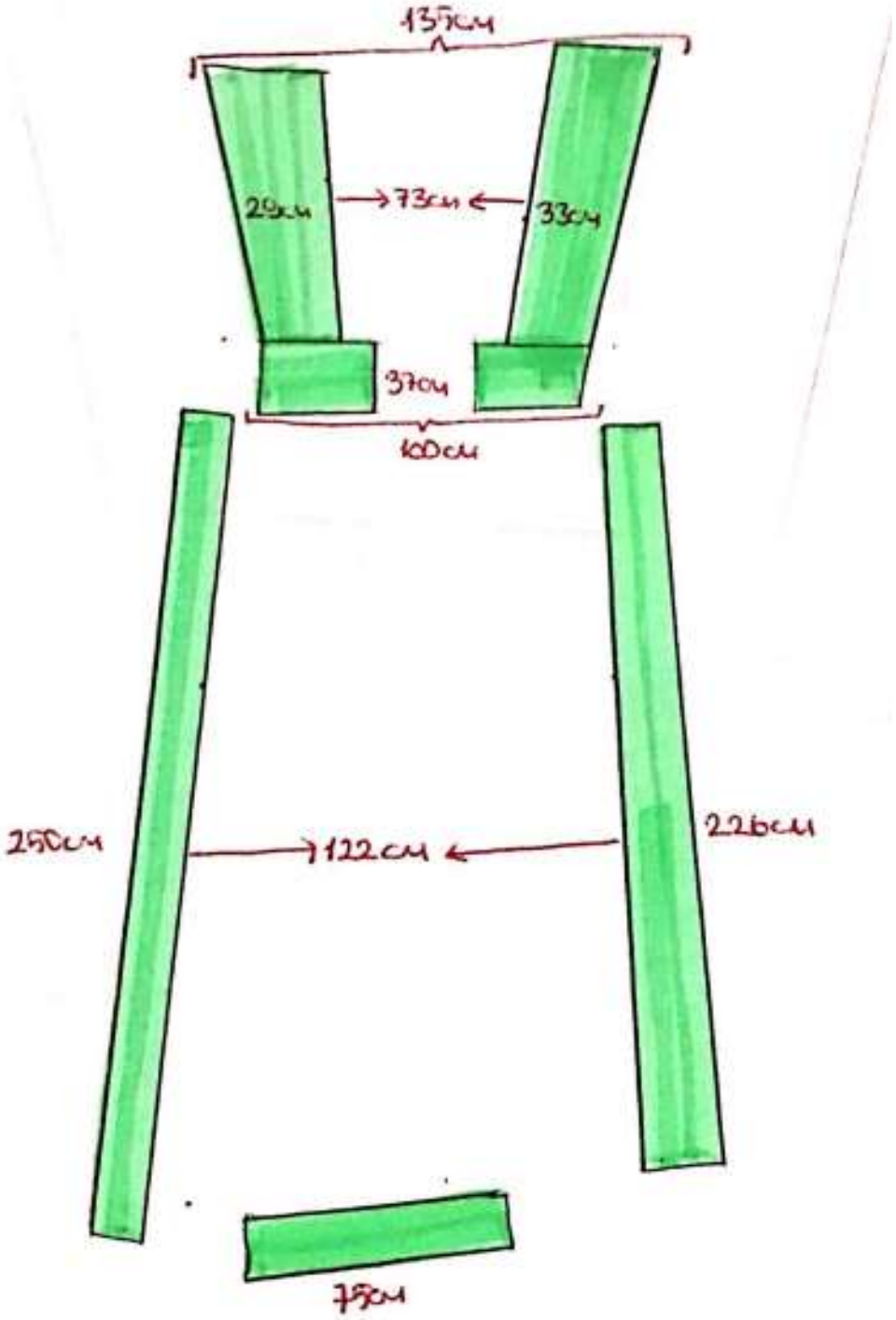
Dromosu ile birlikte yaklaşık olarak 314 cm boyunda ve 150cm enindedir. Delikli taşı sağlamdır. Deliğinin dar olduğu gözlemlenmiş ve 37 cm olarak ölçülmüştür.

Dolmenin etrafında dağınıK halde birden fazla taş bloklar bulunmaktadır. Bu taşların birinin sağlam yapıdaki dolmenin üst kapak taşı olduğunu düşünmemle birlikte birden fazla taş blokların olması başka bir dolmenin de varlığının düşündürmüştür. Ancak bir bir kanıt yoktur.

RESİM 12: ÜSTTEN BİR GÖRÜNÜM

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

ÇİZİM 3: YUKARIDAN BİR GÖRÜNÜŞ

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ALDIĞIM ÖLÇÜLERE DAYANARAK YAPILAN BİR ÇİZİM)

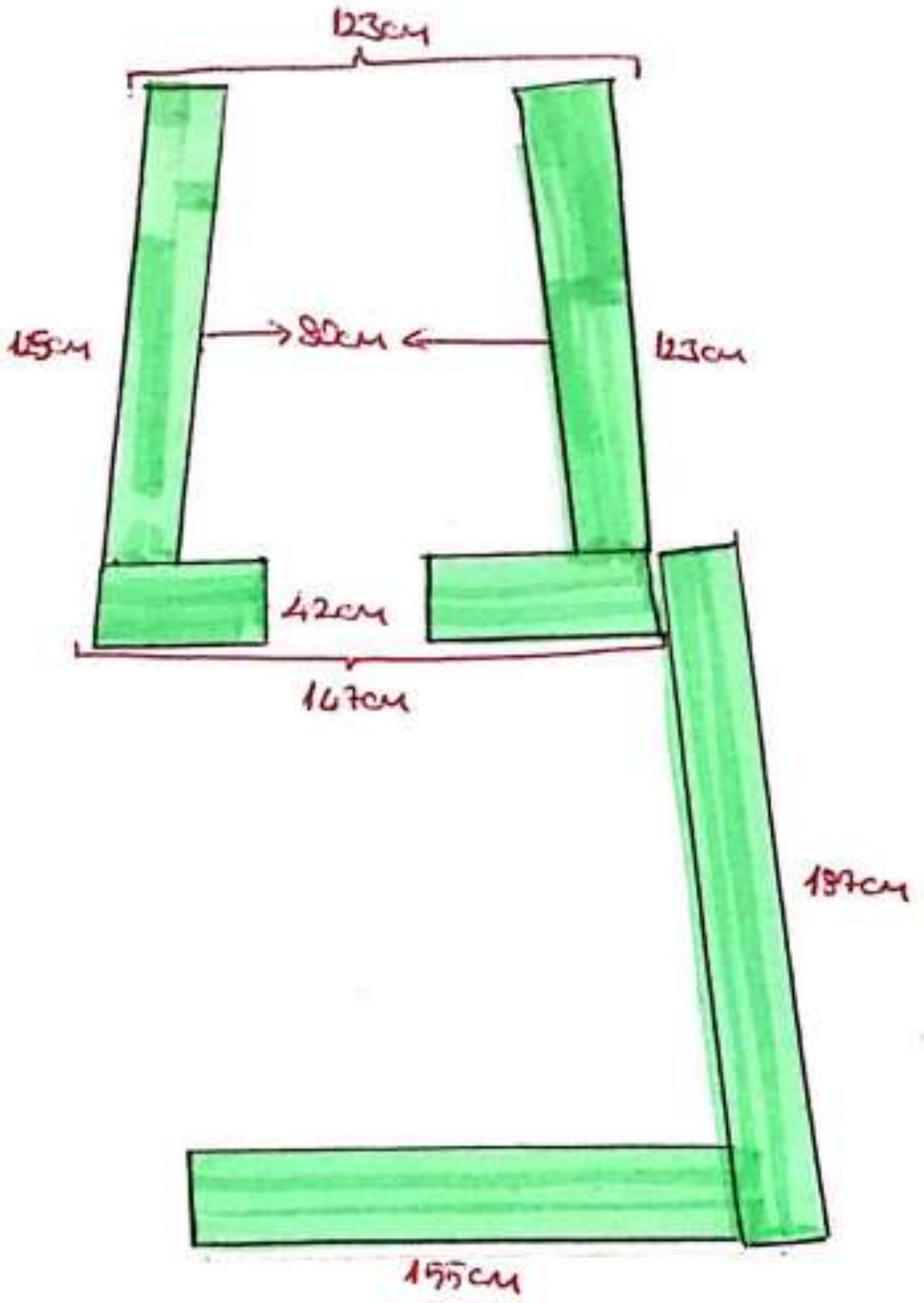
10.3. EBEPINARI – DİKİLİTAŞ

Tek odalı bir dolmendir. Yaklaşık olarak dromosu ile 310 cm, eni ise 155cm olarak ölçülmüştür. Sağlam olarak karşımıza çıkan dolmenin sadece sol yan taşı bulunmamaktadır. Delikli taşı sağlamdır ve 42 cm genişliğinde bir deliği vardır.

RESİM 13 : TAHRİP EDİLMİŞ BİR YAN GÖRÜNÜM VE DELİK TAŞI

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

ÇİZİM 4: YUKARIDAN BİR GÖRÜNÜŞ

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ALDIĞIM ÖLÇÜLERE DAYANARAK YAPILAN BİR ÇİZİM)

11. DOMBAY KÖYÜ

Dombay Köyü, Edirne il merkezine 30 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 16,5 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyünün nüfusu toplam 122 kişidir. Bu nüfusun 58'si erkek, 64'si ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11211-edirne-lalapasa-dombay-koy-nufusu)

Köyde dolmen bulgusuna rastlanılamamıştır. Ancak köyde 2013 yılında tescillenmiş olan Dombay Kalesi varlığını sürdürmektedir. (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Edirne Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu. (2013). Karar. Karar Tarihi:25.07.2013 – Kara no:1122. Edirne.)

Kalenin 3 dış duvarı sağlam bir şekilde bulunsa da 4. duvarının zamana yenik düştüğünü görmekteyiz.

12. HACIDANİŞMENT KÖYÜ

Edirne il merkezine 35 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 11 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyün toplam nüfusu 2021 kayıtlarına göre 325 kişi olarak kaydedilmiştir. Bunun 167 kişisi erkek, 158 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11212-edirne-lalapasa-hacidanisment-koy-nufusu)

Köye yaptığım geziler esnasında toplamda 5 tane dolmenin varlığından söz edilmekteydi. Bunların bazıları tamamıyla yok edilmiş olsa da köylülerden varlık oldukları teyit edilmiştir.

12.1. MUHİTTİNBABA DOLMENİ

Dolmen yakınlık olarak Vaysal köyüne daha yakın bir konumda olmasına rağmen Hacıdanişment köy merası içerisinde yer almaktadır. Vaysal köyüne giderken sağ tarafta kalmaktadır.

Büyük bir dolmendir. Tam bir halde bulunmaktadır. İki odalı tiptedir. Arka duvarı iki ayrı taş bloktan yapılmıştır. Dromosu da sağlam bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Dolmen güneye doğru bakmaktadır.

RESİM 14 : GENİŞ AÇIDAN BİR GÖRÜNÜM

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

RESİM 15: YAN DUVARI BULUNMAMAKTADIR.

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

RESİM 16: İÇ KISMI

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

12.2. KÖYALTI 1 DOLMENİ

2 odalı tipte bir dolmendir. Arka oda dikdörtgen şeklinde dar uzun gelmektedir. İki yan duvarları mevcut ancak arka sırt duvarı yoktur. Ön odanın da iki tan duvarı mevcuttur ancak kırılmış, tahrip edilmiştir. Üst kapak taşı arka odanın yarısını kapatmaktadır, tam değildir. Dromosun iki yan taşı mevcuttur. Ancak delikli taşı bulunamamaktadır.

Dolmen, oldukça harap bir durumdadır ve güneye bakmaktadır.

12.3. KÖYALTI 2 – 3 DOLMENLERİ

Tamamıyla tahrip edilmiş dolmenlerin, köylülerde sadece var oldukları bilgisine ulaşılmıştır.

12.4. DÖLLÜK DERE DOLMENİ

Dolmen tamamıyla tahrip edilmiş durumdadır. Tipini tayin etmek güçtür. Odasının 2 yan duvarı ve arka duvarı mevcuttur. Dromos kısmında ise bir yan taş mevcuttur.

Tam anlamıyla bir dolmen olarak düşünülmese de dromos taşı olarak düşünülen bir taş mevcuttur.

13. HACILAR KÖYÜ

Hacılar Köyü, Edirne il merkezine 42 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 17 km uzaklıkta ufak bir köydür.

Köyün 2021 kayıtlarına göre toplam nüfusu 60 kişidir. Bunun 31 kişisi erkek 29 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11213-edirne-lalapasa-hacilar-koy-nufusu)

Köyde 2 tane dolmen bulunmuştur, ancak bu dolmenlerin 1 tanesi 1884 yılında kazısı yapıldıktan sonra Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'ne taşınmıştır. (Kültür Envanteri - https://kulturenvanteri.com/yer/hacilar-dolmeni-edirne/#16/41.679028/26.56035)

13.1. HACILAR 1 DOLMENİ

Hacılar 1 dolmeni, Edirne Arkeoloji ve Etnografya müzesinde sergilenen tek dolmendir.

Dolmen 2 odalı, dromosludur. Ancak dromosunun 1 taş duvarı bulunamamıştır. Dolmen 1984 yılında, Ülkü Çakan ve Neriman Köylüoğlu başkanlığında kazılmıştır. 1989 yılında da ise tescillenmiştir.

Dolmenin etrafında çok sayıda İslami mezarlık olduğu anlaşılan karataşlı mezarlar bulunmaktadır. İçerisinde ise Erken Demir Çağ keramiği bulunmuştur.

13.2. HACILAR 2 DOLMENİ

Hacılar 1 dolmeninin, müzeye taşınmadan önceki yerinin hemen güneyibde yer alan 2 odalı, dromoslu bir dolmendir. Güneye doğru bakmaktadır. Uzun dikdörgen bir arka odaya sahiptir. Arka odanın kapak taşı vardır, anca yana devrilmiştir. Ön odanın ise kapak taşı sade ön kısımda yarım bir şekilde bulunmaktadır. Delikli taşı bulunamamıştır. Dromosun ise batı taşı yok anca doğu taraftaki taş 2 tanedir.

14. HAMZABEYLİ KÖYÜ

Hamzabeyli Köyü, Edirne il merkezine 44 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 19 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 179 kişi olup, bunun 90 kişisi erkek, 89 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları- 2021 - https://www.nufusune.com/11214-edirne-lalapasa-hamzabeyli-koy-nufusu)

Köye yaptığım ziyaretlerde 6 tane dolmene rastlanmıştır.

14.1. KÖY YERİ 1 DOLMENİ

1 odalı ve dromoslu bir dolmendir. Oldukça iyi korunmuş bir dolmendir Güneye doğru bakmaktadır. Ana odanın üst kapak taşı var ancak içeriye düşmüştür.

Dolmenin içi ve çevresi taş yığınları ile doludur. Dromosun ön kısmında dikili taşlar mevcuttur.

Dolmenin doğusunda bir tane tepe bulunmaktadır. Ancak ne olduğu tespit edilememiştir.

RESİM 17: DOLMENİN İÇERİSİNDE BULUNDUĞU ALAN

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

RESİM 18: DOLMENİN GENEL GÖRÜNÜŞÜ

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

14.2. KÖY YERİ 2 DOLMENİ

Dolmen, 1. Dolmenin yaklaşık 300 metre kadar güney batısında yer almaktadır.

2 odalı tipte ve dromoslu bir dolmendir. Arka odanın 3 taşı mevcut ancak yıkılmış bir durumdadır. Delik taşı bulunamamıştır. Üst kapak taşları da yoktur.

Dolmen güneybatıya doğru bakmaktadır.

RESİM 19: DOLMENİN GENEL GÖRÜNÜŞÜ

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

14.3. ÇAYIRLIK – SIRACEVİZLER 1 DOLMENİ

Dolmen ağır bir şekilde tahrip edilmiştir. Muhtemelen tek odalı olduğu düşünülse de kesin konuşulamamaktadır.

RESİM 20 : DOLMENİN İÇERİSİNDE BULUNDUĞU ÇALI DOKUSU

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

RESİM 21: TAMAMEN TAHRİP OLMUŞ ALAN

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

14.4. SIRACEVİZLER 2 DOLMENİ

Birinci dolmenin hemen kuzeybatısında yer almaktadır. Tek odalı bir dolmendir. Dağıtılmış, ağır tahribe uğramıştır. 3 yan taşı mevcuttur. Üst kapak taşı devrilmiştir. Yakınlarında Bronz ve Demir Çağ malzemeleri veren bir alan bulunmaktadır.

RESİM 22 : TAMAMEN TAHRİP OLMUŞ ALAN

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

14.5. MEKKARE YERİ DOLMENLERİ

2 tane yan yana dolmendir. Tamamen tahrip edilmiştir. Odaları belli değildir.

15. HANLIYENİCE KÖYÜ

Hanlıyenice köyü, Edirne il merkezine 31 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 6 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köyün 2021 kayıtlarına göre toplam nüfusu 226 kişidir. Bunun 116 kişisi erkek 110 kişisi ise kadındır. ((Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11215-edirne-lalapasa-hanliyenice-koy-nufusu)

Köye yapıtığım ziyaretlerimde köy halkın tarafından edindiğim bilgiler ışığında çok sayıda dolmen olduğunu ancak hepsinin yok edildiğini öğrendim. Bunların içerisinden sadece 1 tanesinin yeri tespit edilmektedir.

15.1. KABAKLI MEVKİ DOLMENİ

Çok fazla tahrip edilmiş bir dolmendir. Tek odalı tipte olduğu tespit edilebilmektedir. Üs kapak taşı yerinde, dromosunun sadece batı taşı bulunmakta ve delikli taşı yoktur.

Dolmen güneye bakmaktadır.

16. HÜSEYİNPINAR KÖYÜ

Edirne iline 46 km uzaklıkta ve Lapapaşa iline 19 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyünü toplam nüfusu 34 kişidir. Bunun 17'si erkek, 17'si ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11216-edirne-lalapasa-huseyinpinar-koy-nufusu)

Hüseyinpınar Köyü'nde 1 tane dolmenin var olduğu köy halkından öğrenilmiştir.

16.1. HOPAL SIRTI MEVKİİ DOLMENİ

Kum ocağı yapılırken yok edilmiştir. Yok edilen dolmen Hopal Sırtı Mevkiinde yer aldığı söylenmekte olup, yine bu isimle anılmaktadır.

17. KALKANSÖĞÜT KÖYÜ

Edirne iline 47 km, Lalapaşa ilçesine 20 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyün toplam nüfusu 88 kişidir. Bunun 49'u erkek, 39'u kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11217-edirne-lalapasa-kalkansogut-koy-nufusu)

Kalkansöğüt köyünde 1 tane dolmen tespit edilmiştir.

17.1. GÖKÇEÇEŞME KAPAKLI KAYA

Büyük bir dolmen olarak karşımıza çıkan Gökçeçeşme, çok ağır bir çalı ve bitki dokusu altında kalmış olarak karşımıza çıkmıştır. Kuzeyinde Kapaklı Kaya mezarlığı yer aldığından dolayı halk arasında Kapaklı Kaya Dolmeni olarak da adlandırılmaktadır. Kapaklı Kaya mezarlığında yoğun olarak kara taş mezarları bulanmaktadır.

Dolmen, iki odalıdır. Arka oda uzun dikdörtgen planlıdır. İki ayrı parçadan oluşan kapak taşı ile örtülmüştür. Bu iki parça taşın ön tarafındaki bulunmakta anca arka tarafında kalan ikinci parçası dolmen etrafında ve dolmen üzerinde de bulunamamıştır. Arka odanın yan taşları tam olarak bulunmaktadır. Bu odanın batı tarafındaki yan duvar taşı da üst taşı gibi iki ayrı parçadan elde edilmiştir. İkinci oda yani ön oda arka odaya göre daha dar yapıda olduğu gözlemlenmekte olup, üst kapak taşı bulunamamıştır. Delikli taşı sağlam bir şekilde durmaktadır. Dromosu da sağlam bir şekilde karşımıza çıkmakla birlikte genel dolmenlerden farklı olarak dromosun önüne de kapak taşı konulmuştur.

Gökçeçeşme dolmeninin arka duvarına yapışık olarak tespit edilmiş bir kist mevcuttur.

18. KAVAKLI KÖYÜ

Kavaklı Köyü, Edirne il merkezine 24 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 7.3 km uzaklıkta yer alan ufak bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 71 kişi olup, bunun 35 kişisi erkek, 36 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11218-edirne-lalapasa-kavakli-koy-nufusu)

Köye yaptığım kısa ziyaretler ışığında, dolmen, kist vb. oluşumlara rastlanılamamış ve köylülerden varlığı hakkında hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır.

19. KÜÇÜNLÜ KÖYÜ

Küçünlü Köyü, Edirne il merkezine 41 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 15 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 192 kişi olup, bunun 98 kişisi erkek, 94 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları- 2021 - https://www.nufusune.com/11219-edirne-lalapasa-kucunlu-koy-nufusu)

19.1. GEREN MEVKİİ DOLMENİ

Hacılar yolu üzerinde doğuda yer alan toprağa gömülü bir durumda olan dolmendir. Kazısı yapılmamıştır. Küçük boyutlarda 2 odalıdır. Üst kapak taşı yoktur. Delikli taşı mevcuttur. Delikli taşın, deliği büyük ve oval şekildedir.

Dolmen güneye doğru bakmaktadır.

Dolmenin yakınlarında 2. Bir oluşum tespit edilmiştir. Ancak bu oluşumun kist mi, dolmen mi olduğu belli değildir. Bu oluşum haricinde de 2 tane kist mevcuttur.

20. ORTAKÇI KÖYÜ

Ortakçı Köyü, Edirne il merkezine 23 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 8.8 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 272 kişi olup, bunun 144 kişisi erkek, 128 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11220-edirne-lalapasa-ortakci-koy-nufusu)

Köye yaptığım kısa ziyaretler ışığında, dolmen, kist vb. oluşumlara rastlanılamamış ve köylülerden varlığı hakkında hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır.

21. ÖMEROBA KÖYÜ

Ömeroba köyü, Edirne il merkezine 49 km, Lalapaşa ilçe merkezine işe 22 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köyün 1877 yılı arşiv kayıtlarına göre eski adı Ömerobbas köyü olarak geçmektedir. (Vikipedia-https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96meroba,_Lalapa%C5%9Fa#cite_note-YER-4)

Ömeroba köyünün nüfus kayıtlarına bakıldığında, Nüfusu Toplam 243 kişidir. Bu nüfusun 126'si Erkek, 117'si Kadındır. (Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11221-edirne-lalapasa-omeroba-koy-nufusu)

21.1. KAMBER MEVKİİ – DEMİR KAPI DOLMENİ

Oldukça iyi durumda görünen bir dolmendir. 2 odalı ve dromoslu bir dolmendir. Kapak taşları yerinde bulunmaktadır. Dromosunun doğu taşı bulunmakta ancak batı taşı yoktur. Ön delikli taşına bakıldığında normalden daha büyük olarak yapılmış bir delik bulunmaktadır.

Çevresine bakıldığında Demir Çağ keramikleri yoğun olarak bulunmaktadır.

RESİM 23: GENEL BİR GÖRÜNÜŞ

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

21.2. DÖRT AĞAÇ MEVKİİ – ÇİFTE DOLMEN

Kapak taşları devrilmiş olarak bulunan 2 dolmen yan yana güneydoğuya bakacak şekilde yapılmıştır. Bu dolmenlerin sağ tarafta olan sol tarafta olana göre daha küçük olarak yapılmıştır.

Büyük olan dolmen, ön tarafa doğru daralmakta olup iki yan taşı ve arka taşı bulunmaktadır. Ön girişinin yani dromosunun yan duvarları bulunamamakta ancak ön taşı kırık olmasına rağmen vardır.

Küçük dolmende ise, arka odanın yan taşları ve arka taşı vardır. Ön oda taşları yoktur, bunun yerine ön odanın sağ tarafına kalan bölümde bir levha halinde taş bulunmaktadır.

RESİM 24: GENEL GÖRÜNÜŞ

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

21.3. KAMBER MEVKİİ – KAMBER YA DA KAMBER ALTI DOLMENİ

Kamber mevkii yolunun doğu tarafında yer almaktadır. Dolmenin dromosu yıkılmış ancak ana odası ayaktadır. Kapak taşı ve 4 yan taşları mevcuttur. Dromosunun sadece sağ yan taşı bulunmaktadır.

22. SAKSAĞAN KÖYÜ

Saksağan Köyü, Edirne il merkezine 27 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 15 km uzaklıkta yer alan ufak bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 25 kişi olup, bunun 11 kişisi erkek, 14 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11222-edirne-lalapasa-saksagan-koy-nufusu)

Köye yaptığım kısa ziyaretler ışığında, dolmen, kist vb. oluşumlara rastlanılamamış ve köylülerden varlığı hakkında hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır.

23. SARIDANİŞMENT KÖYÜ

Sarıdanişment köyü, Edirne il merkezine 35 km, Lalapaşa ilçe merkezine 11 km uzaklıktan yer almaktadır.

Köyün toplam nüfusu 237 kişidir. Bunun nüfusun 125'i erkek, 112'si ise kadındır. (Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11223-edirne-lalapasa-saridanisment-koy-nufusu)

Köyünde yaptığım gezilerimde 2 adet dolmen bulgusuna rastladım.

23.1. AYVAZ KAYALAR

Tek odalı tipteki dolmen doğuya bakmaktadır. Dağılmış durumda karşımıza çıkmaktadır. Arka duvarı ve 2 yan duvarı sağlam olarak bulunmuştur. Ancak üst kapak taşı, dromosu ve delikli taşı bulunamamıştır. Bu bilgiler ışığında dolmen olduğu kesin olmamakla birlikte kist olabilme ihtimalini de göz önünde bulundurmalıyız.

RESİM 25: ÜST GÖRÜNÜŞÜ

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

23.2. KARAÇALI DOLMENİ

Tek odalı dolmen, güneydoğuya bakmaktadır. İki yan taşı, kapak taşı ve delikli taşı mevcuttur. Dromosun sadece 1 taşı bulunmaktadır.

RESİM 26: GENEL BİR GÖRÜNÜM

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

24. SİNANKÖY KÖYÜ

Sinanköy Köyü, Edirne il merkezine 23 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 5 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 371 kişi olup, bunun 193 kişisi erkek, 178 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11224-edirne-lalapasa-sinankoy-koy-nufusu)

Köye yaptığım kısa ziyaretler ışığında, dolmen, kist vb. oluşumlara rastlanılamamış ve köylülerden varlığı hakkında hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır. Bunun haricinde tepeye oyulmuş kilse ve tepenin üzerinde bir kale alanı bulunmaktadır.

25. SÜLEYMANDANİŞMENT KÖYÜ

Süleymandanişment köyü, Edirne il merkezinin kuzeydoğusunun 44 km uzaklığında ve Lalapaşa ilçe merkezine 17 km uzaklıktadır.

Köyün son nüfus sayım kayıtlarına göre, toplam nüfusu 231 kişidir. Bunun 122 kişisi erkek, 109 kişisi ise kadın olarak kaydedilmiştir. (Türkiye Nüfus İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11225-edirne-lalapasa-suleymandanisment-koy-nufusu)

25.1. CEVİZLİK DOLMENİ

Köyün güneybatısında dışında yer alan bir dolmendir. Bu dolmen 2 odalı ve bir ön giriş dromoslu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolmenin, arka oda kapağı ve 4 yan duvar taşları yerinde olmakla birlikte ön oda taşları yok olmuştur. Ön odanın yok olmasına karşın girişi yani dromosunun iki yan taşları bulunmaktadır.

25.2. YOĞURTLUK DOLMENİ – HAMDİYE YENGENİN KUYUSU

Ömeroba'ya giden yolun sol tarafında kalan alan çalı ve ağaç dokusu ile kaplıdır. Büyük bir dolmen olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolmenin ön delikli taşı ve kapak taşı alan içerisinde bulunmamaktadır. Büyüklüğüne nazaran dolmen olduğunu düşünmüş olsam da ön delikli taşının olmaması durumundan dolayı kist mi, yoksa dolmen mi olduğu kesin olmamaktadır.

RESİM 27: BİTKİ ÖRTÜSÜ İLE KAPLI ALANDAKİ DOLMEN

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

26. TAŞLIMÜSELLİM KÖYÜ

Taşlımüsellim Köyü, Edirme il merkezine 28 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 4 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köyün 2021 kayıtlarına toplam nüfusu 238 kişidir. Bunun 127 kişisi erkek, 102 kişisi ise kadındır. (Türkiye Nüfus İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11226-edirne-lalapasa-taslimusellim-koy-nufusu)

Engin Beksaç ile yaptığım görüşmeler sonucunda bulunan 1 tane dolmenin de tamamen yok edildiğini öğrenmiş oldum Engin Beksaç 2004'te gittiği gezisinde son parçalarına rastladığını söyledi, ancak onların da tamamen dağınık olduğunu ve dolmenin tipinin tahin edilemediğini de ekledi.

27. TUĞLALIK KÖYÜ

Tuğlalık köyü, Edirne il merkezine 33 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 18 km uzaklıkta yer almaktadır.

Köy nüfusu, toplam 66 tır. Bu nüfusun 35'si erkek, 31'si kadındır. (Türkiye Nüfus İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11227-edirne-lalapasa-tuglalik-koy-nufusu)

Köyde 1 adet dolmen 1 adet de dolmen mi, yoksa kist mi olduğunu tam belirleyemediğim iki tane megalitik anıta rastlanılmıştır.

27.1. KOKARCA DOLMENİ

Kokarca mevkiinde yer alan dolmen, batıda Derviş Tepelere (Bulgaristan), doğuda Demirköy Çökesine bakacak konumda yapılmıştır.

Dolmenin üst taşı ve ön delikli taşı bulunamamıştır. Arka odadan, ön dromosa doğru bir genişlediği göze çarpmaktadır. Üst kapak taşı da bulunamamıştır.

Dolmen içerisinde bazı kemik parçalarının olduğunu tespit ettim. Anca bu kemiklerin dolmenle eş tarihte olmayacağını düşünmekteyim. Dolmenler genel anlamda mezarlık olarak düşünülse de benim düşüncelerime göre anıt olarak yapılmıştır. Genel anlamda içerisinde mezar bulunmadığından bu kemiklerin daha sonra ölen bir kişiye ait olabileceği düşüncesini aklıma getirmektedir.

Dolmeni gezdiğim tarihte (09.12.2020) 100 – 150 metre kadar ilerisinde yapılan bir havuz kazısı sırasında ise 2 adet keramik parçası bulunmuş ve tarafıma teslim edilmiştir.

Dolmenin ağız kısmı güneye bakmaktadır. Yaklaşık dromosu ile birlikte 384 cm uzunluğunda, ortalama 240 cm eninde bir dolmendir.

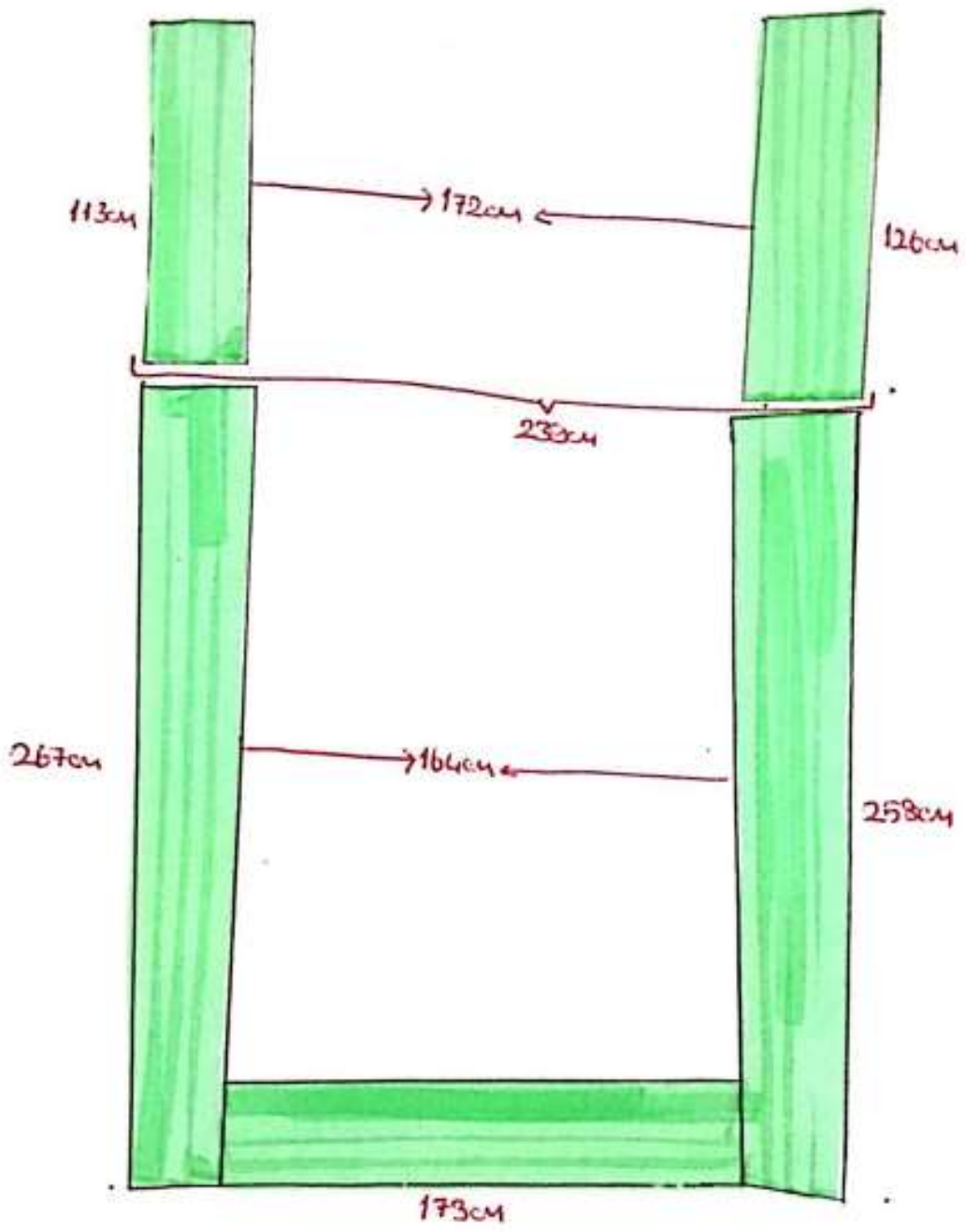
RESİM 28: İKİ YAN DUVAR – DROMOS DUVARLARI VE ARKA DUVAR

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

RESİM 30: DOLMEN İÇERİSİNDE BULUNAN KEMİKLER

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

ÇİZİM 5: ÜSTTEN GÖRÜNÜŞÜ

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ALDIĞIM ÖLÇÜLERE DAYANARAK YAPILAN BİR ÇİZİM

27.2. KOCA MEZARLIK – ÖZBEK MEZARLIK MEVKİİ

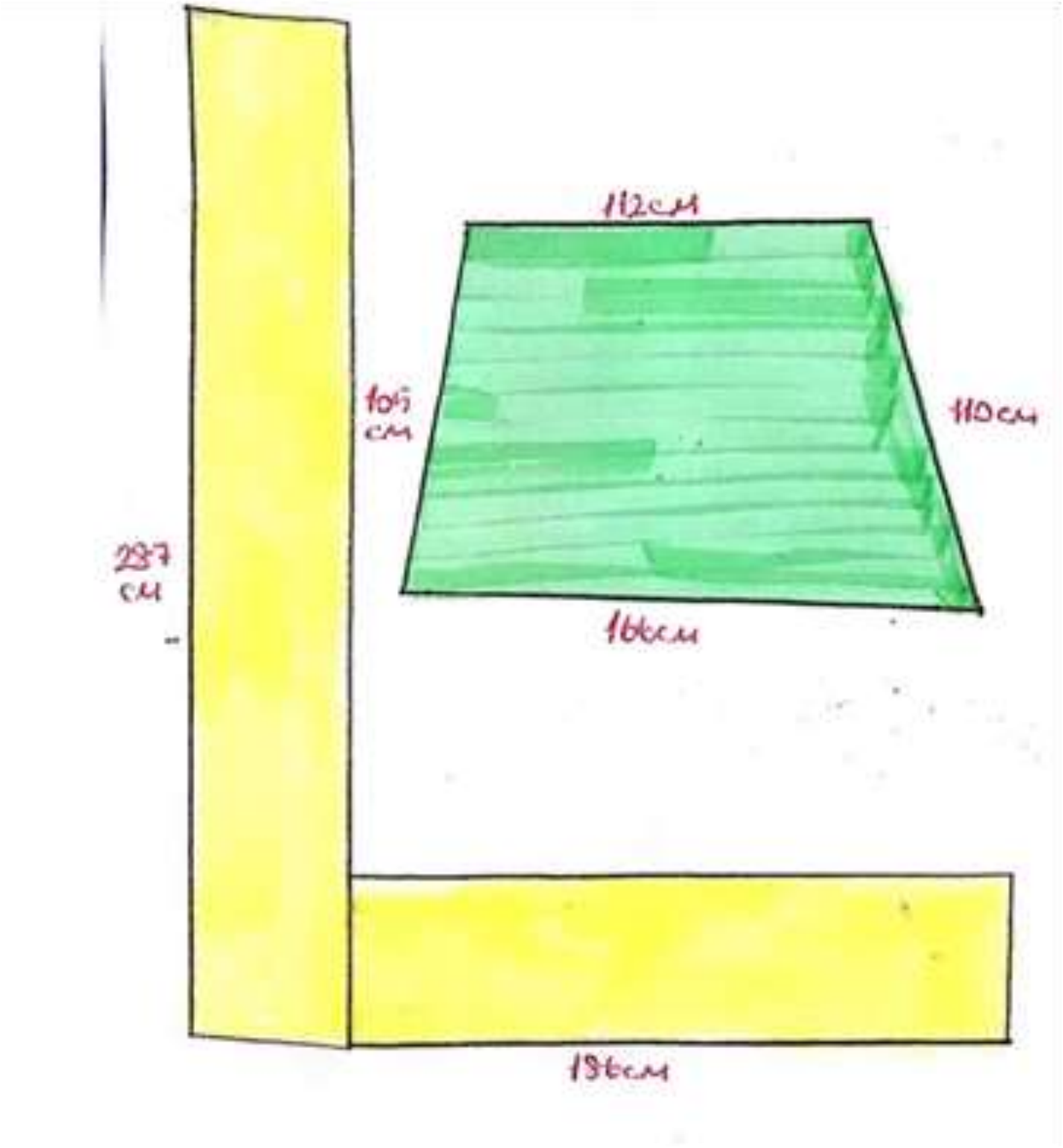
Koca Mezarlık mevkiinde yer alan anıt, dolmen mi yoksa kist mi olduğu konusunda kafa karışıklığı yaratmaktadır. Sağ yan duvar ve arka duvarı sağlam bir şekildedir. İçerisinde bir tane taş levha yer almaktadır. Delikli taşına ve dromosuna dair izlere rastlanılmamış ve 15 – 20 metre ilerisinde bir taş levhaya daha rastlanılmıştır.

Koca Mezarlık ve Kokarca Dolmenleri birbirine yaklaşık 200 metre mesafede yer almaktadır.

RESİM 31: İKİ YAN DUVAR VE YIKILMIŞ BİR TAŞ DUVAR

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ÇEKTİĞİM FOTORAFLAR)

ÇİZİM 6: KİST YAN VE ARKA DUVAR VE İÇERİSİNDE DEVRİLMİŞ BİR TAŞ

(YAPTIĞIM ARAŞTIRMALAR NETİCESİNDE GEZİLERİMDE ALDIĞIM ÖLÇÜLERE DAYANARAK YAPILAN BİR ÇİZİM)

28. UZUNBAYIR KÖYÜ

Uzunbayır köyü, Edirne il merkezine 42 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 21 km uzaklıkta yer alan küçük bir köydür.

Köyün 2021 kayıtlarına göre toplam nüfusu 73 kişidir. Bunun 44 kişisi erkek, 29 kişisi ise kadındır. (Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021- https://www.nufusune.com/11228-edirne-lalapasa-uzunbayir-koy-nufusu)

Köye yaptığım geziler neticesinde 1 tane dolmen izine rastlanmıştır.

28.1. DERYA GÖNDER TARLASI – SÖĞÜTLÜK – KARAKOLALTI-KARABÖLÜK DOLMENİ

1 odalı tipte dromoslu küçük bir dolmendir. Delikli taşı bulunamamıştır. Üst kapak taşı yana düşmüştür. Oldukça yüksek bir dokunda yer alan bir dolmendir.

RESİM 32: TAHRİP OLMUŞ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ ALTINDA KALMIŞTIR.

(KATKILARSINDAN DOLAYI ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER)

29. VAYSAL KÖYÜ

Vaysal köyü, Edirne il merkezine 44 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 17 km uzaklıkta yer alan bir köydür.

Köy toplam nüfusu 392 kişi olup, bunu 210 kişisi erkek, 182 kişisi ise kadındır. (Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021- https://www.nufusune.com/11229-edirne-lalapasa-vaysal-koy-nufusu)

Köyde yaptığım araştırmalar neticesinde 7 tane dolmenin varlığı tespit edilmiştir.

29.1. KARAGÖL DOLMENİ

Kalıntılar halindedir. Tam olarak tipinin tahin edilmesi zordur.

29.2. KARAGÖL 1 DOLMENİ

Dolmenin dromosu ve delikli taşının varlığı tespit edilememiştir. Tek odalı tipte olduğunu düşündüğüm dolmenin sadece arka odasının iki yan taşı ve arka duvar taşı bulunmaktadır.

Delikli taşın ve dromosun olmaması dolmen mi yoksa kist mi olabileceği konusunda şüpheye düşürmektedir.

RESİM 33: ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER

29.3. KARAGÖL 2 DOLMENİ

Kurumuş bir göl veya gölet kalıntısı yanında yer alan, yan yana yapılmış biri daha büyük biri daha küçük 2 tane dolmendir. Güney gönüne bakmaktadırlar.

Büyük olan dolmen, batı tarafta yer almaktadır. 2 odalı olarak yapılmıştır. Arka oda iyi korunmuş durumdadır. 2 yan duvarı, arka duvarı ve üst kapak taşı tamamıyla ayaktadır. Ön odanın ise iki yan taşı ayakta olmasına rağmen üst kapak taşı bulunamamıştır. Ön odanın da arka odanın da delik taşları bulunmaktadır. Ön odanın delikli taşı normal bir taş levhaya oyulmuş olarak klasik yöntemlerle yapılmış ancak arka odanın delikli taşı ise iki ayrı taşı oyularak birleştirilerek yapılmıştır. Dromosunun batı duvarı bulunmuyor ancak doğu tarafında iki tane yan yana taş bulunmaktadır.

Küçük dolmen oldukça küçük bir şekilde yapılmıştır. Küçük olmasına rağmen 2 odalı olarak yapılmıştır. Arka odanın yan taşları, arka taşı ve kapak taşı bulunmaktadır. Ön odanın olduğu belli değildir. Taşları yok olmuştur. Dromos kısmında ise 2 tane devrilmiş taş mevcuttur.

RESİM 34: ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER

29.4. MANDA KAYALAR 1 DOLMENİ

432 cm boyunlarında büyük bir dolmendir. Dolmen güneye doğru bakmaktadır. Tek odalı tiptedir. Ana odası diktörtgen bir şekilde yapılmıştır. Dar bir dromosu bulunmaktadır. Dolmenin üst ve taş duvar taşı bulunamamıştır.

Dolmenin doğu kısmında küçük kist veya dolmen benzeri bir oluşum söz konusudur.

29.5. MANDA KAYALAR 2 DOLMENİ

Tahrip edilmiş bir dolmendir. Muhtemelen 2 odalı olduğunu düşündüğüm dolmenin odası ve dromosu çökmüştür. Arka odanın delikli taşı öne doğru kaymış, olması gereken yerde durmamaktadır. Dromosun sadece 1 yan duvar taşı bulunmaktadır. Dolmenin doğu tarafında yer alan üst üste konulmuş 2 taş levha bulunmaktadır.

RESİM 35: ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER

29.6. KİRAZ KAYA DOLMENİ

Tahrip olmuş durumdadır. Tek odalı tipte bir dolmendir. Ana odanın 1 yan duvar taşı bulunuyor ve üst kapak taşı ise içerisine çökmüş olarak karşımıza çıkmıştır. Dromosunun da 1 yan duvar taşı bulunmuştur.

Dolmenin yanında kistlerin olduğu tespit edilmiştir.

29.7. KARAPINAR / KAPAKLI KAYA DOLMENİ

Dolmen çok iyi korunmuş durumdadır. Bu kadar iyi korunmasının nedeni askeri alan içerisinde yer almasından dolayı olabilir. Bu durum araştırma yapmamı da zorlaştırmıştır. Ağır bir çalı dokusu içerisinde yer alıyor olması da diğer bir araştırma zorluğuna neden olan faktördür.

Dolmen, 2 odalı tiptedir. Dromosu, ön ve arka odaları tamamen ayaktadır.

Karapınar Dolmeni'nin ilginç bir tipi bulunmaktadır. Arka odası üçgen bir şekilde yapılmıştır. Yan duvar taşının arasında arka taş duvarı bulunmamakta ve bu 2 yan taş duvarlar eğik konularak birbirine birleştirilmiş ve kapatılmıştır. Dromos bölümündeki bir diğer ilginçlik ise sağ kısımda 2 ayrı yan yaş bulunmasına karşın sol tarafta 1 tane bulunmaktadır. Bilerek mi konulmamış yoksa daha sonraları tahrip mi olmuş anlaşılamamaktadır.

RESİM 36: ENGİN BEKSAÇ'A TEŞEKKÜRLER

30. YÜNLÜCE KÖYÜ

Yünlüce Köyü, Edirne il merkezine 25 km, Lalapaşa ilçe merkezine ise 11 km uzaklıkta yer alan ufak bir köydür.

Köyün toplam nüfusu 76 kişi olup, bunun 38 kişisi erkek, 38 kişisi ise kadındır. (Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11230-edirne-lalapasa-yunluce-koy-nufusu)

Köye yaptığım kısa ziyaretler ışığında, dolmen, kist vb. oluşumlara rastlanılamamış ve köylülerden varlığı hakkında hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır.

KARŞILAŞTIRMA

Lapaşaşa ve 28 köyde yapılan araştırmalar sonucunda 50'den fazla dolmen ve kist oluşumu ile karşılaştım. Bunların genel durumuna baktığımızda çoğu tahrip edilmiş ve yok olmaya yüz tutmuştur. Genel olarak güney bakan dolmenler karşımıza çıksa da, nadiren de olsa güneybatı yönüne bakanlarla da karşılaştım. Dolmenler, genel olarak Lalapaşa ilçesinin kuzey kesiminde kümeleşmiş durumdadırlar. Yoğun olarak yüksek arazilere kurulmuş ve düz alanlarda nadiren karşımıza çıkmaktadır. Dolmenlerin bir diğer ortak özelliği ise üç tepe arasında kümeleşmesidir. Bunlar Demirköy – Doğanköy arasında kalan Çöke Tepesi, Vaysal Köyü – Hacıdanışment arasında kalan Muhittinbaba Tepesi ve Bulgaristan sınırları içerisinde kalan Derviş Tepeler olarak adlandırılan tepelerle bağlantılı olarak karşımıza çıkmaktadır.

SONUÇ

Lalapaşa ve köylerini araştırmaya başladığımda umutsuzluğa kapıldım. Tarihi açıdan büyük bir zenginliğe sahip bu alanın bu kadar başı boş bırakılmış olması gerçekten üzücü bir durum oldu. Sayın Prof. Dr. Engin BEKSAÇ'ın katkılarıyla araştırmama devam ettim. Genel olarak pek bir kaynakça elde edilemediği için genel olarak yazılarımı, Lalapaşa'ya ve köylerine yaptığım geziler neticesinde, aldığım notlarla ve danışman hocam sayın Engin BEKSAÇ'ın yayınlanmamış notları ile devam etmek durumunda kaldım. Nihayetinde bir çalışma ortaya çıkardım.

KAYNAKÇA

A Dictionary of Arceology. Edited: By Ian Shaw And Robert Jameson. 1999. Sayfa 389-390

AKMAN Murat: Lalapaşa Dolmeni Kazı ve Restorasyon Çalışmaları, 2010

BEKSAÇ Engin, BEKSAÇ Nurengin, Şule. Uygarlıklar Kavşağında Yatan Toprak: Edirne'nin Trak Dönemi Kültür Hazineleri. Bana Trakları Anlat.

Edirne İli, Lalapaşa İlçesi, Hamzabeyli Köyü E17A04C4A, E17A04D3B Pafta Sınırlarında Lalapaşa Serisi 66 ve 67 Nolu Bölmeleri İçerisinde Kalan Alanın İmar Planına Esas Revizyon Jeolojik – Jeoteknik Etüt Raporu, Yener Yeraltı Mühendislik Araştırma

EKİNCİ ŞANS, Bala. (Kuzeybatı Trakya'da (Lalapaşa-Pınarhisar) İslambeyli Formasyonu'nun ve Bentonit Oluşumlarının Jeolojisi, Mineralojisi, Jeokimyası ve Teknolojik Özellikleri (Doktora Tezi). 2018

GÜNDÜZ Necmi, KARAMAN Mehmet, ÖZER Yetkin, GÜNEY Ertuğ (Yayına Hazırlayanlar) . Şehzadelerin Kenti: Lalapaşa. Trakya Kalkınma Ajansı. Nisan 2013

IRMAK, Ebru. (Tarım Kooperatiflerinde Yayım Yaklaşımları: Edirne İli Lalapaşa İlçesi Örneği (Doktora Tezi). 2019.

İNANCIK, Halil, "Edirne'nin Fethi (1361)", Edirne: Edirne'nin 600. Fetih Yıldönümü Armağan Kitabı, Ankara 1965, s. 144-150)

KANSU Şevket Aziz. Edirne'nin Lalapaşa- Büyünlü Dolmenleri Hakkında İlk Not. Belleten. Temmuz 1963. cilt 27. sayı 107. sy. 491-492

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Edirne Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu. (2013). Karar. Karar Tarihi:25.07.2013 – Kara no:1122. Edirne.

Konstantinos Maritsas, Hermeneutics of Megaliths

ÖZER Mustafa; Edirne- Lalapaşa'daki Osmanlı Dönemi Eserleri, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Haziran 2006, Cilt 8 Sayı 1, sayfa:55

TURANİ Adnan. Sanat Tarihi Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi. 14. Basım: Kasım 2011. sayfa: 9

İNTERNET KAYNAKÇASI

AKMAN, M. (2010). LALAPAŞA DOLMENİ KAZI VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI. DERGİPARK.SS.8- https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1356620

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11204-edirne-lalapasa-buyunlu-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11205-edirne-lalapasa-callidere-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11206-edirne-lalapasa-catma-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11207-edirne-lalapasa-comlek-koy-nufusu T.C. Lalapaşa Kaymakamlığı web sitesi- http://www.lalapasa.gov.tr/lalapasa-dolmenleri

Trakyanet- https://www.trakyanet.com/trakya/edirne/lalapasa/192-koyler/1608-koyleri.html?start=5

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11208-edirne-lalapasa-comlekakpinar-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11209-edirne-lalapasa-demirkoy-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11210-edirne-lalapasa-dogankoy-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11211-edirne-lalapasa-dombay-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11212-edirne-lalapasa-hacidanisment-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11213-edirne-lalapasa-hacilar-koy-nufusu

Kültür Envanteri - https://kulturenvanteri.com/yer/hacilar-dolmeni-edirne/#16/41.679028/26.56035

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları- 2021 - https://www.nufusune.com/11214-edirne-lalapasa-hamzabeyli-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11215-edirne-lalapasa-hanliyenice-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11216-edirne-lalapasa-huseyinpinar-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11217-edirne-lalapasa-kalkansogut-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11218-edirne-lalapasa-kavakli-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları- 2021 - https://www.nufusune.com/11219-edirne-lalapasa-kucunlu-koy-nufusu

Vikipedia - https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96meroba,_Lalapa%C5%9Fa#cite_note-YER-4

Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11221-edirne-lalapasa-omeroba-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11222-edirne-lalapasa-saksagan-koy-nufusu

Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11223-edirne-lalapasa-saridanisment-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11224-edirne-lalapasa-sinankoy-koy-nufusu

Türkiye Nüfus İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11225-edirne-lalapasa-suleymandanisment-koy-nufusu

Türkiye Nüfus İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11226-edirne-lalapasa-taslimusellim-koy-nufusu

Türkiye Nüfus İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021 - https://www.nufusune.com/11227-edirne-lalapasa-tuglalik-koy-nufusu

Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021- https://www.nufusune.com/11228-edirne-lalapasa-uzunbayir-koy-nufusu

Türkiye Nüfusu İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları – 2021- https://www.nufusune.com/11229-edirne-lalapasa-vaysal-koy-nufusu

Türkiye İl İlçe Mahalle Köy Nüfusları - 2021 - https://www.nufusune.com/11230-edirne-lalapasa-yunluce-koy-nufusu

Edirne İli Lalapaşa İlçesi Süloğlu Res- Rüzgâr Enerji Santrali Projesi İmar Planı Açıklama Raporu, 2013, sayfa 6 http://www.edirneozelidare.gov.tr/

Edirne İli Lalapaşa İlçesi Süloğlu Res- Rüzgâr Enerji Santrali Projesi İmar Planı Açıklama Raporu, 2013, sayfa 6 http://www.edirneozelidare.gov.tr/